

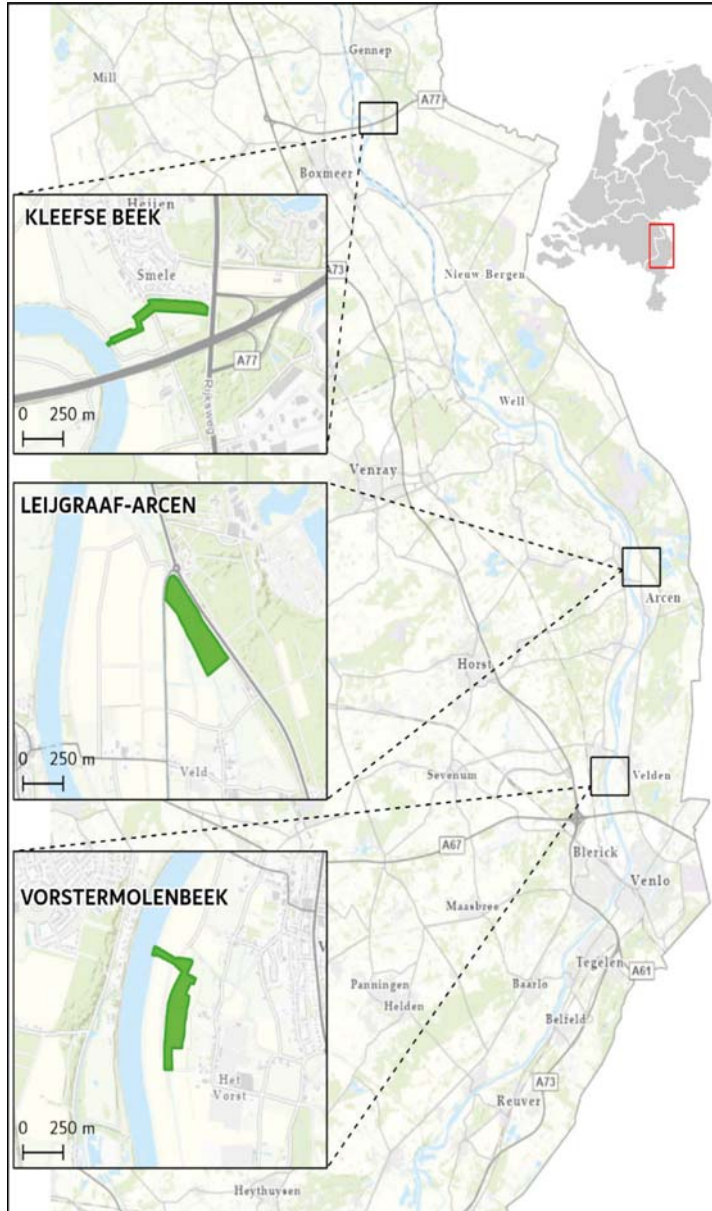

Kennisgeving voornemen verkenning en participatie voor de verbetering van de ecologische waterkwaliteit Vorstermolenbeek, Kleefse Beek en Leijgraaf Arcen, Rijkswaterstaat

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft het voornemen om een verkenning uit te voeren naar de verbetering van de ecologische waterkwaliteit in de Maas tussen Gennep en Venlo: de Vorstermolenbeek, de Kleefse Beek en de Leijgraaf Arcen. Het gaat hier om een nationale opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Een mogelijke oplossing voor deze opgave is de aanleg van drie maatregelen langs de Maas. Hiervoor zal op grond van de huidige inzichten een projectbesluit worden genomen, zoals bedoeld in artikel 5.44 van de Omgevingswet. Met deze kennisgeving wordt iedereen geïnformeerd en uitgenodigd om mee te denken over de verkenning van oplossingsrichtingen, hoe u kunt reageren en waar u de nodige informatie kunt vinden.

Wat is de opgave?

De opgave voor de Vorstermolenbeek, de Kleefse Beek en de Leijgraaf Arcen is onderdeel van een groter programma dat Rijkswaterstaat uitvoert in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), in opdracht van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het doel van deze richtlijn is om uiterlijk in 2027 de ecologische waterkwaliteit van onze rivieren, meren, beken, kustzones en bijbehorende grondwateren op orde te hebben. Door allerlei ingrepen in het riviersysteem ten behoeve van onder andere hoogwaterveiligheid, scheepvaart, landbouw en drinkwater is het leefgebied van veel dier- en plantensoorten verdwenen of achteruitgegaan. Met diverse maatregelen wordt het riviersysteem weer meer in balans gebracht met de natuur. Sinds 2009 zijn al verschillende maatregelen uitgevoerd. In april 2020 heeft de Minister van Infrastructuur en Waterstaat het maatregelpakket van kansrijke maatregelen geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Deze maatregelen worden nu door Rijkswaterstaat verder verkend en vervolgens tot planuitwerking gebracht. De opgave op dit deel van de Maas is het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit door het creëren van leefgebied voor verschillende dier- en plantensoorten die thuishoren in het riviersysteem van de Maas, maar daar nu ontbreken of nog maar beperkt voorkomen. Het waarborgen van een goede waterkwaliteit is in de Nationale Omgevingsvisie aangemerkt als een nationaal belang. Een goede waterkwaliteit is nodig om het water te kunnen inzetten voor verschillende gebruiksfuncties, inclusief de ontwikkeling van natuur. Europese richtlijnen (zoals de KRW en Natura 2000) dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Kenmerken van gebied waar mogelijk maatregelen worden getroffen

De opgave betreft drie maatregelgebieden in het waterlichaam Zandmaas. De Zandmaas is een uniek Nederlands riviertraject dat zich kenmerkt door een rechte loop in een relatief diep uitgesneden, smal rivierdal in een getrappt terrassenlandschap met ondiepe kwelgeulen op verschillende terrasniveaus waar zijwaarts afstromend helder grondwater (kwelwater) aan het oppervlak komt. Vanaf de hoge zandgronden stromen beken in de rivier. Natuurlijke beekmondingen komen in diverse hoedanigheden voor zoals moerasmondingen, beekdelta's en zandwaaiermondingen.

Mogelijke oplossingsrichtingen voor de opgave

Vorstermolenbeek

In het maatregelgebied Vorstermolenbeek, gelegen nabij Velden, op de rechteroever van de Maas, wordt de aanleg van kwelgevoede geulen en een optimalisatie van de beekmonding verkend als mogelijke oplossing. Het gebied leent zich voor de aanleg van kwelgeulen passend bij het terrassenlandschap, grotendeels gevoed door uitstromend grondwater. Door deze kwelgeulen ontstaat een leefgebied met ontwikkelkansen voor zeer specifieke flora en fauna, met bijzondere waterplanten. De geulen wateren af op de bestaande Vorsterweidenlossing en Vorstermolenbeek. De beek wordt natuurlijk ingericht door de oever in een flauwer talud te ontgraven en een lichte meandering van de

beek te realiseren, waarmee de beek een geschikt leefgebied voor vissen vormt.

Kleefse beek

In het stroomgebied van de Kleefse beek, gelegen tussen de N271 en de monding in de oude Maasarm bij Heijen, worden kleinschalige maatregelen als mogelijke oplossing verkend om de beek natuurlijker te laten functioneren. Door de huidige beschoeiing en maaskeien in de beek te verwijderen en lokaal de oever in een iets flauwer talud te ontgraven en de tegenoverliggende oever van dood hout (paaltjes) te voorzien, krijgt de beek een lichte meandering. Hiermee wordt een geschikt leefgebied voor vissen gecreëerd.

Leijgraaf Arcen

In de binnendijkse uiterwaard ten Noorden van Arcen, parallel aan de N271 worden geïsoleerde kwelgeulen als mogelijke oplossing verkend, passend bij het historische karakter van de Zandmaas. Vanuit het Hoogwaterbeschermingsprogramma wordt een nieuwe kering aan de zuidzijde van de maatregel voorzien waardoor er een openverbinding met het Maasbed zal ontstaan. Het gebied leent zich voor de aanleg van kwelgeulen die grotendeels gevoed worden door uitstromend grondwater. Uit de eerdere gebiedsanalyse kwam naar voren dat ook de aanleg van een kwelmoeras een belangrijke ecologische bijdrage kan leveren aan de realisatie van de KRW-opgave in de Zandmaas.

Participatie

Rijkswaterstaat werkt gezamenlijk aan het versterken van de riviernatuur. Daarbij heeft Rijkswaterstaat oog voor alle relevante belangen en voor de mogelijkheid om kansen te benutten. De maatregelen moeten passen bij de lokale omstandigheden en ontwikkelingen in een gebied. Om tijdig te bepalen welke maatregelen bij een gebied passen, hebben we de kennis nodig van de mensen die zich verbonden voelen met het gebied. Zo kunnen we samen zoeken naar oplossingen en draagvlak. Daarom nodigen we iedereen uit om mee te denken, suggesties te doen en ideeën in te brengen. Dat doen we door informatie te geven en informatie over het gebied op te halen. We zetten daarvoor onze website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl in en het contact met de omgevingsmanager die de belangen van het gebied behartigt, binnen de kaders van de opgave.

Rijkswaterstaat onderzoekt onder meer de haalbaarheid van kwelgeulen als mogelijke oplossing in de gebieden Leijgraaf Arcen en Vorstermolenbeek. In de gebieden Kleefse Beek en Vorstermolenbeek onderzoekt Rijkswaterstaat ook de haalbaarheid van de optimalisatie van beekmondingen. In 2021 is samen met andere overheidsorganisaties zoals Provincie Limburg, de verschillende gemeenten in het gebied en Waterschap Limburg een eerste verkenning gestart. Ook is bij particuliere grondeigenaren en -gebruikers in het gebied relevante informatie over de gebieden opgehaald. De komende periode wordt met behulp van diverse specialisten een ontwerpnotitie opgesteld.

Waarover kunt u meedenken?

Met de publicatie van deze kennisgeving start formeel de procedure. Voor dit project wordt geen voorkeursbeslissing genomen als bedoeld in artikel 5.49 van de Omgevingswet.

De opgave in de fysieke leefomgeving raakt de belangen van veel partijen zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. Het is belangrijk dat een ieder de mogelijkheid heeft om ideeën in te brengen en mee te denken. U kunt oplossingen aandragen voor de hiervoor omschreven opgave. Ook kunt u meedenken over het voorstel voor participatie, bijvoorbeeld over de wijze waarop u betrokken wilt worden. Het participatieplan wordt geactualiseerd bij belangrijke momenten in het project.

Tijdens de verkenning vergaart Rijkswaterstaat namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat kennis over de aard van de opgave, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor die opgave. Rijkswaterstaat vraagt iedereen deze kennisgeving mee te denken, suggesties te doen, ideeën in te brengen en eventuele alternatieven aan te dragen voor de mogelijke oplossing voor de drie genoemde maatregelgebieden. De aangedragen oplossingen worden door Rijkswaterstaat in redelijkheid in beschouwing genomen aan de hand van een aantal uitgangspunten. De aangedragen oplossing moet:

- redelijkerwijs een oplossing bieden voor de genoemde KRW-opgave;
- technisch uitvoerbaar en juridisch haalbaar zijn;
- beheerbaar zijn door Rijkswaterstaat;
- geen afbreuk doen aan de ruimtelijke kwaliteit en de waarden in het gebied;
- passen binnen het vastgestelde budget en de planning die leidt tot realisatie uiterlijk in 2027.

Hoe kunt u meedenken?

U kunt meedenken door eventueel een publieksbijeenkomst bij te wonen, u kunt ook schriftelijk en/of mondeling reageren. Voor de gebieden uit deze kennisgeving loopt de reactietijd tot en met 25 februari 2023. Op de site www.samenwerkenaanriviernatuur.nl wordt informatie geplaatst op de riviertakpagina Maas.

Wilt u reageren?

U kunt op drie manieren reageren. U ontvangt een ontvangstbevestiging op uw reactie.

- Digitaal
Mail uw reactie naar KRW.ZN@rws.nl
- Mondeling
Vraag een gesprek aan met de omgevingsmanager van het gebied. U kunt contact met hem/haar opnemen via het emailadres KRW.ZN@rws.nl om een afspraak te maken.
- Per post
Stuur een gefrankeerde brief naar:
Rijkswaterstaat Zuid Nederland
Postbus 2232, 3500 GE Utrecht

Wat gebeurt er met uw reactie?

U ontvangt een ontvangstbevestiging van uw reactie. Uw reactie wordt betrokken bij de verkenning. Als u een mogelijke oplossing voor de opgave aandraagt, heeft u de mogelijkheid de Minister te verzoeken om advies te vragen aan een onafhankelijke deskundige.

De Minister beslist aan de hand van de eerder beschreven uitgangspunten of uw voorgedragen oplossing redelijkerwijs in beschouwing moet worden genomen. In de planuitwerkingsfase die volgt op de keuze voor een bepaalde oplossingsrichting, wordt het schetsontwerp van een maatregel uitgewerkt in een voorlopig ontwerp dat de basis vormt voor een ontwerp-projectbesluit. Dit ontwerp-projectbesluit wordt door Rijkswaterstaat ter inzage gelegd en hiertegen kan eenieder zienswijzen naar voren brengen. In de reactienota bij het ontwerp-projectbesluit wordt teruggekoppeld wat er met uw zienswijze is gedaan. Na vaststelling wordt het definitieve projectbesluit ter inzage gelegd, waarbij de mogelijkheid tot beroep open staat.

Meer informatie?

Op de website www.samenwerkenaanriviernatuur.nl/maas vindt u actuele informatie over het KRW Maas-programma en een klikbare kaart met de maatregelen die in voorbereiding of uitvoering zijn. Op de projectpagina's van de Vorstermolenbeek, Kleefse Beek en Leijgraaf bij Arcen is specifieke informatie te vinden over de opgave, nadere achtergrondinformatie over het gebied en de participatiemogelijkheden, waaronder eventuele publieksbijeenkomsten. Wanneer aanvullende informatie beschikbaar is, vindt u die eveneens op die website.